

UDENRIGSMINISTERIET

Den 15. april 2014

Besvarelse af spørgsmål 151
fra Udenrigsudvalget (URU) af
21. marts 2014. Stillet af
Nikolaj Villumsen (EL)

Spørgsmål 151:

Vil ministeren, her 3 år efter bombningen af Libyen, redegøre for sikkerhedssituationen for civilbefolkningen i Libyen, herunder situationen for de forhenværende indbyggere i byen Tawergha og den sorte libyske befolkning? Og vil ministeren i forlængelse heraf klargøre, hvilke erfaringer regeringen mener, der kan drages af interventionen, og om ministeren mener, at NATOs indsats var i strid med FN-mandatet, og hvordan lignende brud kan undgås i fremtiden?

Svar:

I forhold til sikkerhedssituationen for civilbefolkningen i Libyen kan der henvises til FN's Generalsekretærs seneste rapport om Libyen af 26. februar 2014. Det fremgår, at sikkerhedssituationen siden efteråret 2013 er forværret, og at Libyen står over for alvorlige sikkerhedsproblemer. Dette skyldes især manglen på effektive, offentlige myndigheder, der er i stand til at håndhæve lov og orden. Kontrol med Libyens langstrakte grænseområder udgør ligeledes en central udfordring for at styrke sikkerheden i landet.

Vedrørende Libyens etniske grupper med rødder i Afrika syd for Sahara, herunder bl.a. Tawergha'er og Tebuer, kan der henvises til UNHCR og det amerikanske udenrigsministeriums landerapport om menneskerettighedsforholdene i Libyen fra 2013. Ifølge landerapporten udgør Tawergha'erne, fra byen af samme navn, omkring halvdelen (ca. 30.000) af Libyens internt fordrevne. Tawergaerne har ifølge rapporten været genstand for diskrimination og overgreb, idet de beskyldes for tætte relationer til det tidligere regime. Også tebu'erne oplever diskrimination og overgreb.

For nyligt er der i Libyens parlament blevet vedtaget nye love, der formelt beskytter Libyens etniske minoriteter. Et eksempel er loven fra april 2013, der kriminaliserer fratagelse af folks rettigheder baseret på geografisk herkomst, etnicitet eller hudfarve. Dette er vigtige skridt fremad, men det ændrer ikke på den vanskelige situation, minoriteter generelt lever under i Libyen.

NATO operationen i Libyen og tiden derefter har bekræftet, at en militær operation meget sjældent kan stå alene. Der forestår et langsigtet arbejde med freds- og statsopbygning, efter den umiddelbare krise er løst med militære midler. Derfor lancerede regeringen i efteråret 2013 en ny politik for samtænkte stabiliseringsindsatser, hvor man søger at bringe alle udenrigspolitiske instrumenter i spil. Det gælder støtte til styrkelse af sikkerhedsstrukturer, men også støtte til civile stabiliserings- og udviklingsindsatser. I kølvandet på NATO's operation har man fra dansk side bl.a. støttet retssectorindsatser, fremme af menneskerettigheder, valgmonitorering, medier og minerydning. På baggrund af erfaringerne fra bl.a. Libyen, men også fra andre skrøbelige og konfliktramte lande, vil Danmark fortsætte med at anvende den samtænkte tilgang til stabilisering som en integreret del af udenrigs- og sikkerhedspolitikken.

Regeringen lægger naturligvis afgørende vægt på, at Danmarks deltagelse i internationale militære operationer sker i fuld overensstemmelse med folkeretten. I forhold til det konkrete FN-mandat, der lå til grund for operationen i Libyen, bemyndigede Sikkerhedsresolution 1973 af 17. marts 2011 anvendelsen af "alle nødvendige midler" til at beskytte civilbefolkningen i Libyen. I overensstemmelse med Sikkerhedsrådets faste praksis gives der med en sådan formulering et meget vidt spillerum i forhold til at vælge de midler, som konkret anses for at være nødvendige for at kunne fuldføre opgaverne som er opregnet i resolutionen. Det er regeringens vurdering, at NATOs luftoperation over Libyen skete i overensstemmelse med FN-mandatet. Der kan i øvrigt henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 18 af 1. november 2011 fra Folketingets Forsvarsudvalg til udenrigsministeren.